

Limburgse Stichting Autisme

MAGASSINE

Driemaandelijks tijdschrift van de **Limburgse Stichting Autisme**
Jul - aug - sept 2021

JOEPIE! HET IS VAKANTIE!
Of is het eerder "Help! Het is vakantie" ?

EN WE ZIJN WEG...

Leuke spelletjes, bezigheden en tips voor
onderweg.

WERELD AUTISME DAG 2021

Een terugblik op KEIvoorAutisme, babbelboxen,
webinars en wandelingen.

Alle gezinnen, op dit ogenblik in begeleiding op onze dienst, ontvangen deze nieuwsbrief. Wanneer de begeleiding afgerond is, kan men de nieuwsbrief verder ontvangen tegen betaling van 10 euro per jaar op rekeningnummer BE79 3350 0389 8032. Zowel een gezin met een jong kind, jongere of volwassene ontvangt deze nieuwsbrief met een diversiteit aan thema's en mededelingen. U leest wat voor u van toepassing is.

Limburgse Stichting Autisme

Limburgse Stichting Autisme

Donkweg 49

3520 Zonhoven

Driemaandelijks tijdschrift—jul - aug - sept 2020

V.U.: Limburgse Stichting Autisme

Bjorn Ramaekers —Donkweg 49—3520 Zonhoven

☎ 011/55 99 60

✉ LSA@wegwijs.stijn.be

i www.lsa.be

f facebook.be/limburgsestichtingautisme

INHOUDSOPGAVE

Welkom	4
In de kijker	6
Het is weer vakantie! Joepie! Of help?	8
Vul de zomervakantie leuk en nuttig in met onze tips	
En we zijn weg... ..	10
Tips voor onderweg zijn.	
Een terugblik op Wereld Autisme Dag 2021	14
Wat zegt de wetenschap?.....	16
Autisme en dyslexie	
Vormingen	18
Vijverplein	20
Maak kennis met het Magassijntje	
Ontspanning: wandelbingo	21

WELKOM

VOORWOORD

Beste lezer,

Opnieuw staat de zomer en de zomervakantie voor de deur en dit jaar gelukkig met betere vooruitzichten dan vorig jaar. Inmiddels is meer dan 70% van de volwassenen minstens 1 keer gevaccineerd en wordt de kans dat we stilaan naar het oude normaal gaan, dat van pré-corona, weer wat groter.

Het afgelopen jaar was voor vele kinderen, maar ook volwassenen, een heel moeilijk jaar. We hebben moeten leren leven met afstandsonderwijs, afstandsbegeleiding, quarantaineperiodes, beperkte sociale contacten, verminderde mogelijkheden in vrije tijd en reizen, enz... De komende maanden zal weer veel meer mogelijk zijn en gelukkig ook maar. Hopelijk kan iedereen wat genieten van zijn welverdiende vakantie, al dan niet op een andere locatie en eventueel met meer mensen dan enkel de gezinsbubbel.

Vanuit onze thuisbegeleidingsdienst zijn we stilaan ook weer overgegaan naar meer en meer fysieke huisbezoeken. Uiteraard zijn er hierbij nog een aantal regels die moeten gerespecteerd worden, maar het zal u en onze begeleiders ongetwijfeld verheugen dat fysieke contacten terug kunnen. Toch willen we hetgeen we geleerd hebben in het afgelopen jaar niet verloren laten gaan. Vanuit onze dienst zullen we de online gesprekken blijven promoten en kan er wat ons betreft blijvend sprake zijn van een gezonde afwisseling tussen fysieke huisbezoeken en online contacten, uiteraard altijd in samenspraak met u, als gebruiker.

Verder zijn we ook weer heel tevreden dat onze vakantiecampen allemaal kunnen doorgaan deze zomer. Ook hier zal met de op dat moment geldende coronamaatregelen rekening gehouden moeten worden. Onze medewerkers staan alleszins te popelen om er voor alle deelnemers weer een leuke ervaring van te maken.

Nieuw dit jaar is dat we in september ook een vakantie-aanbod voor volwassenen organiseren. Met een groep volwassenen zullen we begin september een midweek plannen in Koksijde. Meer info vindt u zoals steeds op de website van de Liga Autisme Vlaanderen.

En om af te sluiten wil ik nog meegeven dat ook onze brasserie De Kapelanij terug open is, met een volledig nieuwe werking en met een eigen winkeltje, het 'MagASSijntje', waar we zelfgemaakte productjes verkopen, gemaakt door onze gasten in de dagbesteding. Zeker de moeite waard om eens te bezoeken!

Verder wens ik u een deugddoend verlov in een goede gezondheid!

Hou het veilig en veel leesplezier!

Bjorn Ramaekers

LSA is gemachtigd om voor giften vanaf 40 euro een fiscaal attest af te geven. Vrijblijvend melden wij u dat giften gestort kunnen worden op rekeningnummer BE79 3350 0389 8133.

IN DEZE NIEUWSBRIEF

Het is weer zo ver, de vakantie staat voor de deur. En laten we hopen dat deze zomervakantie er eentje is waar we terug meer kunnen: afspreken met familie en vrienden, uitstappen maken of eventueel op vakantie gaan in binnen- of buitenland. Zolang we dit allemaal veilig blijven doen, mogen we terug beginnen uitkijken naar 'het oude normaal'.

Zo'n zomervakantie brengt natuurlijk heel wat met zich mee. Veel gezinnen met kinderen moeten zich weer aanpassen aan een nieuw ritme en een andere structuur. Die aanpassing is voor kinderen met autisme geen evidentie. Op [pagina 8](#) geven we je tips te geven over hoe je deze vakantie nuttig en leuk kunt invullen.

Voor wie dit jaar op vakantie gaat of een uitstap maakt, staan er op [pagina 10](#) nuttige tips en leuke spelletjes voor onderweg. Onderweg zijn er vaak onverwachte situaties, wat voor mensen met autisme extra stressvol is. Het wachten tijdens een lange rit kan zorgen voor veel stress en verveling, omdat het een 'leeg' niet-ingevuld moment is.

Op 2 april was het Wereld Autisme Dag. Corona of geen corona, we lieten deze dag niet aan ons voorbij gaan. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd zoals KEIvoorAutisme en online babbelboxen, waar we heel trots op waren. Lees er alles over op [pagina 14](#).

Autisme en dyslexie. Men zegt regelmatig dat deze twee diagnoses hand in hand gaan. Maar is dat ook zo? De Liga Autisme Vlaanderen zocht het voor ons uit. Wat de wetenschap hierover zegt, lees je op [pagina 16](#).

Het vormingsaanbod voor 2021-2022 is bekend. Eindelijk kunnen we jullie terug ondersteunen door onze vormingen en daar zijn we heel blij om! Oudercursussen, lerarencursussen en belevingsparcours worden terug georganiseerd. Maar er zijn ook nieuwe vormingen zoals de grootoudercursus en online webinars. Op [pagina 18](#) vind je een overzicht van alle vormingen. Details en inschrijvingsmogelijkheden vind je op www.lsa.be.

Maak op [pagina 20](#) kennis met het Magassijntje, een winkeltje in brasserie de Kapelanij waar deelnemers van de dagbesteding zelf gemaakte producten verkopen.

STEEK DE KOPPEN BIJ ELKAAR VOOR MUSIC FOR LIFE

De warmste week van het jaar is pas in december, maar je kan nu al de koppen bij elkaar steken om een actie te organiseren voor Music for Life. Organiseer een soepverkoop, brunchmiddag of verkoop zelfgemaakt spulletjes en dit ten voordele van LSA. Vorig jaar hebben we geen evenementen kunnen organiseren waardoor er weinig centjes zijn binnen gekomen. Dus dit jaar kunnen we jullie steun extra goed gebruiken!

Wil jij iets organiseren? Laat het ons zeker weten zodat we dit kunnen delen via onze gekende kanalen.

IN DE KIJKER

In elke Magassine informeren we jullie over weetjes en gebeurtenissen over de dienst zelf, maar is er ook plaats voor nieuwigheden, kijk- of leestips, alsook jullie eigen inzendingen! Stuur jouw idee, oproep, tekening, talent... door naar LSA@wegwijs.stijn.be met vermelding van onze nieuwsbrief en we zorgen ervoor dat jouw inzending een plaats krijgt in Magassine!

VOETBALMATCH KRC GENK

Op 7 mei konden een aantal kinderen met ASS en een begeleider de match tussen KRC Genk en Club Brugge volgen in een nagenoeg leeg stadion. Het deed de ploeg zichtbaar deugd om opnieuw wat supporters in de tribune te hebben, want KRC Genk won met 3-0!

Hierbij een aantal reacties van de kinderen:

“Ik heb genoten van deze avond! Wat heb ik mijn passie ‘voetbal’ gemist in coronatijd! Dankzij dit mooie initiatief heb ik na lange tijd weer kunnen genieten van een mooie wedstrijd! Met dank aan de Jupiler Pro League en KRC Genk om dit waar te maken!”

“We zijn naar de voetbalmatch Genk tegen Brugge geweest. In de tweede helft werden drie goals gemaakt en dan komt er vuur en je voelt dat vuur echt “WOESH!!!” We hebben goed gesupporterd! We hebben *Genkie* gezien. Hij deed de “wave”. We hebben een zakje chips (bips, hihhi) gekregen en een sjaal. We hebben die omgedaan en ermee gezwaaid. Ik heb geroepen op Ito; hij heeft zich terug omgedraaid en nog eens gezwaaid. Het was leuk!”

PASS-GROEP

Wandelingen en praatnamiddagen

Deze zomer organiseert PASS-groep Hasselt wandelingen in verschillende Limburgse natuurgebieden en praatnamiddagen.

Hier vind je alvast een greep uit hun zomerprogramma, maar op hun [Facebookpagina](#) vind je alle activiteiten en informatie terug.

- Zaterdag 10 juli 2021 – 14 tot 16u
Wandeling Maaseik (7,5 km)
- Zaterdag 24 juli 2021 – 14 tot 16u
Langzame wandeling in het Arboretum van Bokrijk
- Zaterdag 31 juli 2021 – 14 tot 17u
Praatnamiddag in De Ookerbij in Runkst
- Zaterdag 7 augustus 2021 – 14 tot 16u
Wandeling Koersels Kapelleke (6,4 km)

 passgroepen.be/pass-hasselt

TIARA-ONDERZOEK: STAND VAN ZAKEN

Wat is TIARA?

TIARA (Tracking Infants At Risk for Autism) is een wetenschappelijk project vanuit de Universiteit Gent en de Katholieke Universiteit Leuven. Aan de hand van onderzoek proberen onderzoekers beter te begrijpen waarom sommige kinderen autismespectrumstoornis (ASS) ontwikkelen en andere niet.

Ze volgen de kinderen van zeer nabij op, op de leeftijd van 5, 10, 14, 24 en 36 maanden. Instappen in het onderzoek gebeurt bij voorkeur op vijf maanden, maar kan eventueel ook nog op tien maanden. Op elke leeftijd onderzoeken ze de ontwikkeling van het kind, bijvoorbeeld op het gebied van taal, aandacht, grove motoriek (rollen, zitten, ...), fijne motoriek (grijpen, ...), en sociale ontwikkeling. Behalve observaties van het gedrag, kijken de onderzoekers ook meer in detail wat de aandacht van het kind trekt (door middel van het registreren van de oogbewegingen tijdens het kijken naar een video of afbeeldingen), en hoe de hersenen van het kind bepaalde informatie verwerken (door middel van fNIRS en EEG, twee technieken die volledig pijnloos en veilig zijn voor baby's).

Stand van zaken van het onderzoek

De onderzoekers zagen tot nu al bijna 200 kinderen voor minstens één onderzoeksmoment. 124 onder hen werden intussen al twee jaar, en 58 kinderen mochten al drie kaarsjes uitblazen! Op basis van de informatie van het onderzoeksmoment op drie jaar zullen ze ook een 'best estimate research'-classificatie bepalen, waarbij ze zorgvuldig zullen afwegen of het kind volgens hen op basis van de onderzoeksresultaten voldoet aan de criteria voor autismespectrumstoornis of niet, en of er eventueel andere ontwikkelingsproblemen aanwezig zijn.

Tot en met november 2021 (Leuven) kunnen er nog nieuwe kinderen instromen op de leeftijd van vijf maanden. Concreet betekent dit dat de laatste TIARA-participanten geboren worden in de loop van juni 2021.

Ben of ken jij nog gezinnen waar één kind een diagnose ASS kreeg en waar recent een jonger broertje of zusje geboren werd, stuur ze dan zeker nog naar het TIARA-project door.

www.tiara-onderzoek.be

BEDANKT!

Anny Derickx heeft met haar naaikunsten voor ons een mooi toonexemplaar verzwaringsvest gemaakt. Dit kan je bekijken en uitproberen in onze Autitheek. Er is ook een DIY handleiding beschikbaar. Deze is uit te lenen via de Autitheek.

HET IS WEER VAKANTIE!

JOEPIE! OF HELP?

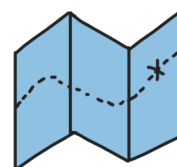

Een schoolvrije dag invullen voor je kind met ASS is geen evidentie. Je kan als ouder uitkijken naar een vrij dagje met je zoon of dochter, maar je kan er ook tegenop kijken omwille van de uitdagingen die het met zich meebrengt. Hoe krijg ik mijn kind geëntertaint? Hoe houd ik de structuur van een schooldag aan? Hoe krijg ik mijn dag georganiseerd? Ik moet wel gaan werken, maar wat dan met mijn kind? Hoe maak ik een schoolvrije dag voorspelbaar? Vele vragen komen misschien wel in je op wanneer de vakantie eraan komt.

TOERISME VOOR AUTISME

Op reis gaan of een daguitstap maken is niet voor iedereen de gewoonste zaak van de wereld. Iemand met ASS **heeft nood aan structuur en voorspelbaarheid, om zich zo veilig te voelen en voorbereid te zijn op de situaties die eraan gaan komen.**

Bij op reis gaan of een daguitstap valt het bekende voor iemand met ASS weg: de slaapplek is anders, de autorit duurt langer dan je gewend bent, het soort brood in een ander land kan verschillen met het brood dat je kent, de toiletten zien er anders uit... Dit is volledig onbekend terrein voor iemand met ASS, wat ervoor zorgt dat er stress, angsten of paniek kunnen ontstaan. De website www.toerismevoorautisme.be wil hieraan tegemoetkomen door reizen, daguitstappen, etentjes en dergelijke meer aangenaam en voorspelbaar te maken. Dit doen ze aan de hand van visuele stappenplannen of plattegronden. Uitstappen zoals de zoo van Planckendaal, Pakawi Park, het Fort van Breendonk, het Museum voor Natuurwetenschappen, het natuurpark Het Zwin

TOERISME VOOR AUTISME

en zoveel meer worden op de website gevisualiseerd. Ook slaapaccommodaties worden verduidelijkt in het aanbod van toerisme voor autisme.

De zomervakantie is natuurlijk een aaneensluitende periode van schoolvrije dagen, die je als ouder ingevuld moet krijgen... In dit Magassine geven we je graag ook enkele tips mee om die zomervakantie met je kind met ASS aan te pakken.

GEEF JE VAKANTIE VORM

Begin er op tijd aan met je zomervakantie vorm te geven. Denk hierbij aan de mogelijkheden om je kind op kamp te laten gaan, naar een speelpleinwerking te brengen of de opvangdagen te reserveren. Inschrijvingen voor zomerkampjes of speelpleinwerking beginnen vaak al in de maanden april en mei. Neem je zomerkalender erbij of print er eentje af van de maanden juli en augustus om de reeds geboekte activiteiten te kunnen neerschrijven. Denk eraan om de kalender aan te passen aan de noden van je kind: je kind moet de kalender kunnen begrijpen en weten wanneer hij/zij waarnaartoe moet. Maak dit duidelijk aan de hand van pictogrammen, woorden, tekeningen of foto's van de activiteiten. Ga actief op zoek naar speelplein, kampen of opvangmogelijkheden voor je kind in de zomervakantie. Maak indien nodig ook een dagschema.

SCHAKEL HET NETWERK IN

Maak gebruik van je netwerk. Vraag je vaste babysit of hij/zij een dagje wil komen oppassen op je kind. Vraag je familie of ze een keer iets met je kind willen gaan doen. Vraag een klasgenootje, neefje of nichtje om eens te komen spelen bij je thuis. Zo vul je weer een dag voor je kind in.

ELKE DAG IS SPECIAAL

Probeer elke dag een 'speciale' activiteit in te plannen. Dit kan bijvoorbeeld een wandeling zijn, samen milkshakes maken, geocachen, Pokémon vangen, een cake bakken, iets knutselen, helpen bij het koken of zoveel meer. Door elke dag een activiteit (of die nu lang duurt of kort, groot of klein is, geld kost of niet) in de kalender in te plannen, kan je kind uitkijken naar iets. Zo lijkt het ook voor je kind alsof er geen 'saaie' dag tussen zit, want elke dag heb je wel iets ingepland dan. Houd ook rekening met een planning voor regenachtig weer.

GEEF OPTIES

Bekijk samen met je kind wat het kan doen in zijn vrije tijd. Iemand met ASS vindt het vaak moeilijk om vrije tijd vorm te geven en om in te schatten wat de spelmogelijkheden zijn. Geef je kind een drietal opties om uit te kiezen, maak indien nodig dit visueel. Help je kind met het opstarten van de activiteit. Kiest je kind om te gaan kleien, doe dan even mee of reik een idee aan om te kleien. De verbeelding van iemand met ASS kan soms spel-mogelijkheden belemmeren. Niet elk kind met ASS weet meteen wat het kan doen met klei. Maak eventueel een activiteitenlijst.

EEN PAUZE MAG

Een leeg moment in de planning kan en mag zeker. Je kind kan deze momenten gebruiken om eventueel een rustmoment in te lassen.

EN WE ZIJN WEG...

ONDERWEG ZIJN: TIPS UIT DE AUTITHEEK

Het is een bewogen jaar geweest door corona. Nu de zomer eraan komt, zijn we dan ook allemaal toe aan een welverdiende vakantie! Of het nu gaat om een vakantie thuis, in eigen land of in het buitenland.

Voor kinderen met autisme is op vakantie gaan niet altijd even gemakkelijk. Het '**onderweg zijn**' is vaak een hele uitdaging voor hen, of dit nu met de auto of de bus is, of onderweg naar oma en opa, onderweg naar een daguitstap, onderweg voor een langere rit... Onderweg zijn er vaak onverwachte situaties, wat voor mensen met autisme extra stressvol is. Het wachten tijdens een lange rit kan ook zorgen voor veel stress en verveling, omdat het een 'leeg' niet-ingevuld moment is. Voor mensen met autisme is het ook moeilijk om tijd in te schatten en te weten wanneer er een einde komt aan de rit.

In onze Autitheek hebben we de 'Onderwegdoos'. Hier vind je een heel aantal tools die je kan gebruiken bij kinderen met autisme, om 'het onderweg' zijn meer concreet, visueel en voorspelbaar te maken. Hopelijk verloopt het 'onderweg zijn' naar oma en opa, tijdens het wandelen, in de winkel, naar een vakantiebestemming, ... op deze manier een pak vlotter met onze tips!

SPELLETJES

Soms kan een autorit erg lang duren voor kinderen. Onderstaande spelletjes kunnen zo'n lange rit aangenamer maken.

Wie/Wat ben ik

Schrijf op een post-it de naam van een persoon, dier of ding en plak de post-it bij het kind op het voorhoofd zodat hij of zij het zelf niet kan lezen. Het kind stelt gerichte vragen als: ben ik bekend of heb ik vier poten. De andere gezinsleden mogen om de beurt antwoord geven net zolang tot het kind het heeft geraden. Dan is de volgende aan de beurt.

Autobingo

Tijdens autobingo laat je je kinderen verschillende voorwerpen, plaatsen, gebouwen, ... afvinken wanneer ze het gezien hebben. Je kan er eventueel een wedstrijdje van maken ;-). Autobingo kan je zelf ma-

ken, downloaden via de website van Klasse, kopen in speelgoedwinkels en uitlenen in de Autitheek.

Variant: Autobingo met snacks of snoepjes

Gebruik een bakblik voor cupcakes. Vul de cupcakesvormen met lekkere snacks zoals rozijnen, gedroogd fruit, snoepjes of koekjes. Dek het bakblik af met aluminiumfolie. Plak plakband over de tussenschotjes, zodat de folie niet uitscheurt naar het andere vakje als het ene vakje wordt geopend. Print foto's of tekeningen van voertuigen, verkeersborden, gebouwen, plaatsen... uit en kleef ze over de vakjes.

Telkens als je kind een voorwerp heeft gezien, mag het een snack of snoepje nemen.

Wandelbingo

Op internet zijn er ook heel wat wandelbingo's te vinden, om het wandelen aangenamer te maken en het een doel te geven. Denk maar aan huisnummers aankruisen, voorwerpen zoeken, verkeersborden, ... Achteraan in dit boekje geven we alvast een bingo cadeau!

Tijdens het wandelen vinden veel kinderen ook geocaching leuk, Pokémon zoeken of geverfde stenen zoeken/leggen.

Luisterboeken

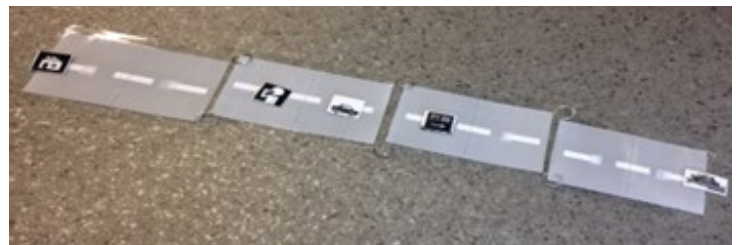
Boeken lezen is heel leuk, maar soms niet zo praktisch. Sommige mensen worden bijvoorbeeld ziek als ze in de auto een boek lezen. Dan is een luisterboek een leuke oplossing! En ideaal voor een lange rit. Op YouTube, Spotify, Storytel, Kobo Plus, de luisterbieb, ... vind je heel wat luisterboeken.

VOORSPELBAARHEID

Schatkaart

Maak een kaart van je reis en volg deze met je kindjes. Zo kunnen de kinderen zich voorstellen hoe ver het nog is. Je kan er ook een schatkaart van maken. Als je bepaalde punten bereikt, krijgen ze een snack of een cadeautje. De kaart kan je afdrukken via Google Maps. Of maak een verloop van een dagelijks traject, bijvoorbeeld naar school, met vaste punten die je onderweg ziet, zodat je kind de weg kan volgen. Zo weten ze hoelang de route nog duurt. Gebruik een foto van een huis, het eerste of laatste kruispunt, van de winkel of kerk, ... Als laatste gebruik je een foto van school.

Het voorbeeld rechts is het traject gemaakt als soort boekje, met picto's op velcro zodat het traject ook kan wijzigen. Nu staat er een voorbeeld op om naar Plopsaland te gaan en worden er 'doe'-opdrachten tussen gevoegd, zoals een hapje eten, stoppen om te tanken, ...

Zelf foto's maken

Laat je kind zelf foto's maken. Dit vinden kinderen niet alleen leuk om te doen, maar ze kunnen de foto's terug bekijken om plaatsen te herkennen en om de weg op de terugrit te kunnen volgen.

Vergeet de terugreis niet!

Vaak wordt de heenreis van een autovakantie met kinderen goed gepland en voorbereid, maar vergeet men de terugreis. Terwijl die even lang duurt! Zorg dus ook voor leuk vertier op de terugweg. Het laatste wat je wil is een stresserende terugreis waardoor je heel je vakantiegevoel in één klap vergeet...

TIPS VAN OUDERS

Mini-Whiteboard

“Onze dochters hebben ieder een klein whiteboard mee (*n.v.d.r. verkrijgbaar bij Zeeman, Action, Blokker, ...*). Met een paar kleuren whiteboardstiften tekenen en schrijven ze er van alles op. Maar je kan er nog veel meer mee doen. Ik maak er bijvoorbeeld een woordzoeker op voor de oudste, die ze dan lekker gaat oplossen, of de jongste tekent een doolhof waar ik de weg in moet vinden. Pictionary, geheimschrift, schooltje spelen met sommetjes en dictee (kind is de juf), elkaars halve tekeningen afmaken, ... Een zee van mogelijkheden met één klein voorwerp!”

Een tas met kleine, handige cadeautjes

“Als wij op vakantie gaan en twee dagen moeten rijden, dan pak ik een aantal kleine cadeautjes mee die onderweg altijd handig zijn. Mijn kinderen weten inmiddels dat als ze zich gedragen, ze om de zoveel tijd iets mogen uitpakken. Zo hebben ze telkens iets nieuws om mee te spelen. Ik koop deze cadeautjes het hele jaar door en bewaar ze speciaal voor de vakantie.”

Persoonlijk vakantieboekje

“Voor elk van onze meisjes (3 en 4 jaar) maken we een eigen boekje met kleurplaatjes, verhaaltjes en ook foto's van het afgelopen jaar. Hierin staat alles wat in hun belevingswereld past en bovendien geven de foto's nog veel stof tot praten.”

Bron: Participate Autisme

IN DE WINKEL

Naar de winkel gaan is voor vele kinderen leuk, maar voor anderen ook heel spannend. Het is een plaats met vele vreemde mensen en voorwerpen. Maak dan een spelletje voor de jongsten om aan de hand van prenten te zoeken naar voorwerpen in de winkel. Voor oudere kinderen kan je een boodschappenlijst geven die ze moeten vinden.

OPENBAAR VERVOER

Wanneer je met de bus, trein of vliegtuig gaat, is dit vaak extra spannend. Teken samen met je kind uit wat er gaat gebeuren en in welke volgorde. Maak samen een sociaal leerverhaal. Het openbaar vervoer kan je samen eventueel al eens oefenen. Probeer als het kan drukke ritten te vermijden en zoek eventueel een alternatieve wachtplaats wanneer deze te druk is. Een hoofdtelefoon of oordopjes tijdens de rit kunnen ook een hulp zijn.

VEILIGHEID

Wanneer je naar openbare plaatsen gaat, zoals pretparken, stranden of evenementen, kan je je kind altijd een **polsbandje** aandoen. Op dit polsbandje kan je contact- of medische gegevens noteren voor in geval van nood. Polsbandjes zijn in verschillende winkels en online te koop.

Met **Spotter** weet je altijd waar je kind is en kan je, in geval van nood, contact maken. Op de website www.spottergps.com vind je meer informatie over gps-horloges, waarmee je het traject of de locatie van je kind kan volgen. Deze horloge werkt online en via de Spotter®-app waarop je de gegevens bekijkt.

Wanneer je kind er moeite mee heeft om bij je in de buurt te blijven, kunnen volgende hulpmiddelen helpen:

Polstuigje of looptuigje

Met een polstuigje of looptuigje geef je je kind de vrijheid die hij wilt, maar kan hij nooit ver weg lopen. Daarnaast stimuleert het veiligheidstuigje de zelfstandigheid bij kinderen.

Verkrijgbaar bij o.a. bol.com.

EDC

Heb je al gehoord van de European Disability Card (EDC)?

Dit is een kaart die de toegang van personen met een handicap tot cultuur, sport en vrijetijdsbesteding bevordert en een aantal voordelen biedt. Denk bijvoorbeeld aan een vlottere toegang tot attracties, korting... De kaart wordt erkend in acht Europese landen.

De kaart wordt uitgereikt door de Belgische instellingen bevoegd voor personen met een handicap en is gratis.

Meer info vind je op eudisabilitycard.be/nl.

EEN TERUGBLIK OP WERELD AUTISME DAG 2021

2 april 2021 was het Wereld Autisme Dag. Een dag die we vanuit de Limburgse Stichting Autisme uiteraard niet voorbij konden laten gaan. Personen met ASS stonden gedurende deze dag extra in de spotlights. We vierden deze dag door een aantal coronaproof activiteiten op poten te zetten.

KEI VOOR AUTISME

Een van onze activiteiten was het lanceren van een **KEI-toffe campagne**. Dit deden we niet alleen. We sloegen de handen in elkaar met een aantal andere organisaties (VVA, Liga Autisme Vlaanderen, Participe, Autisme Centraal en de Referentiecentra autisme) om samen een stimulans te geven aan de autis mevriendelijkheid in Vlaanderen door autisme op een positieve manier in de kijker te zetten. Hierdoor ontstond de campagne een **KEIvoorAutisme**.

In Limburg hebben we hiervoor met alle collega's van LSA ons 'keitje' bijgedragen. We hebben met z'n allen leuke keien versierd en verspreid over alle steden en gemeentes in Limburg. Deze keien kon je herkennen aan de hashtag #KEIvoorAutisme. Mensen die een van onze keien vonden, konden deze met de hashtags #KEIvoorAutisme, #wereldautismedag of #Limburgsestichtingautisme op sociale media posten. Daarna gaven ze de kei een nieuwe thuis zodat anderen hem weer konden ontdekken en verplaatsen.

Op 2 april werden Facebook en Instagram helemaal bedolven onder de keien-posts. Vele medewerkers binnen LSA maakten er werk van om hun kei op Facebook of Instagram te posten. Ook deelden ze tal van berichten omtrent Wereld Autisme Dag zelf. Daarnaast werden ook de verschillende gemeentes aangesproken over onze actie. Heel wat gemeentes hebben dan ook onze actie gedeeld op hun sociale media. Waarvoor dank! Het was heel mooi en leuk om te zien hoeveel mensen een hart voor autisme hebben en samen met ons personen met ASS onder de aandacht wilden brengen die dag.

We vonden dit ook een ideale gelegenheid om onze gloednieuwe Instagrampagina van LSA te lanceren. Hierop kan je het resultaat van deze actie zeker checken, en ook op Facebook zal je meer vinden over deze actie. Tevens verscheen een artikel in de goednieuwskrant en werd zo ook onze actie over heel Limburg verspreid.

BABBELBOXEN

De dagen voorafgaand aan Wereld Autisme Dag organiseerden we enkele online ‘babbelboxen’. Iedere avond kwam er in de babbelbox een ander thema aan bod zoals psycho-educatie, prikkelverwerking van autisme, autisme en vrije tijd, zelfredzaamheid en dagbesteding bij volwassenen met ASS. Tijdens deze online momenten konden de geïnteresseerden samen met elkaar babbelen over het thema en ervaringen en tips uitwisselen. Enkele thuisbegeleidsters waren gedurende deze babbelavonden aanwezig om het gesprek tussen de deelnemers in goede banen te leiden.

We kunnen van een succes spreken. De opkomst voor deze babbelboxen was groot. De ouders van of personen met autisme vonden bij elkaar steun en een luisterend oor. Het was een fijne manier om ouders van of personen met autisme aan het woord te laten over hun visie op bepaalde thema's. Dit vonden de deelnemers van de babbelboxen:

“Ik voel me niet meer alleen, niet meer vreemd”

“Het is fijn om eens mensen te horen die in dezelfde situatie zitten als ik”

“Op deze manier staan we er niet alleen voor”

WEBINAR “WAT IS AUTISME?”

Op 21 april organiseerden we de webinar “Wat is autisme?” Dit vonden we best spannend, want het was de eerste keer dat we zelf zo’n webinar organiseerden en voor ons als hulpverleners zorgde het technische aspect voor wat onrust. Gelukkig verliep alles vlot en werd het een interactieve webinar waarbij uitleg werd gegeven over autisme en het publiek vragen kon stellen. Zowel de deelnemers als de twee begeleiders die de vorming gaven waren enthousiast! Het werd een duidelijke, boeiende en interactieve webinar waarbij er behalve voor theorie over ASS, ook ruimte was voor een aantal praktische tips. Voor herhaling vatbaar dus!

WANDELEN MET ASSORTI

De ASSorti-leden konden deelnemen aan ontmoetingswandelingen, verspreid over heel Limburg. Het doel van deze wandeling was ‘in real life’ even samen zijn, genieten van de buitenlucht en (nieuwe) mensen leren kennen. Alles verliep helemaal coronaproof. Zo konden per wandeling drie leden zich inschrijven en werd de wandeling begeleid door een van onze thuisbegeleidsters. Tijdens de wandeling werden zelfgeschilderde keien achtergelaten op verschillende plekken.

Vind jij, na het lezen van dit artikel, het jammer dat je niet hebt kunnen deelnemen aan onze babbelboxen of webinar? Niet getreurd. Houd zeker onze sociale media en website in de gaten voor volgende events die we organiseren!

WAT ZEGT DE WETENSCHAP?

AUTISME EN DYSLEXIE

Dyslexie is een leerstoornis waarbij er sprake is van een achterstand op het vlak van **technisch lezen en/of spellen**. De diagnose wordt pas gesteld wanneer er na langdurige, aangepaste individuele ondersteuning blijkt dat er onvoldoende verbetering merkbaar is.

Personen met dyslexie hebben het voornamelijk moeilijk met het leggen van links tussen de geschreven letters en de spraakklanken. Vooral woorden die we niet vaak gebruiken en niet-bestaande woorden worden vaak trager gelezen door mensen met dyslexie. Het is een misverstand dat elke leerling met dyslexie reeds van bij het leren lezen moeilijkheden ondervindt. Sommige leerlingen lijken in eerste instantie goed te lezen omdat ze woorden herkennen, in plaats van hun leesvaardigheden te gebruiken. Deze leerlingen maken dan ook vooruitgang, maar minder in vergelijking met leeftijdsgenoten.

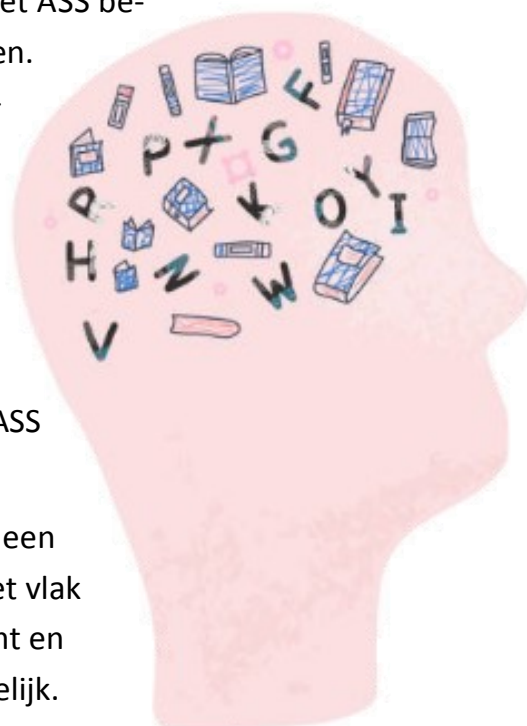
Zowel ASS als dyslexie zijn specifieke ontwikkelingsstoornissen die deels genetisch te verklaren zijn. Bij beide stoornissen is er ook hersenwerkingsverschil en merken we bij de personen erg uiteenlopend gedrag. Er is niet één beeld van ASS of dyslexie, maar het uit zich op verschillende manieren.

De meeste studies zijn het erover eens dat kinderen met ASS **moeilijkheden ervaren op het vlak van begrijpend lezen**. Dit komt onder andere door een tekort op het gebied van centrale coherentie, waardoor ze te weinig rekening houden met de context. Dit is echter niet typerend voor dyslexie. Wat **technisch lezen** betreft, wél een centraal kenmerk van dyslexie, zijn de **meningen bij onderzoekers verdeeld**. Er zijn enerzijds studies die aantonen dat kinderen met ASS beter presteren dan leeftijdsgenoten op het vlak van technisch lezen.

Anderzijds zijn er ook studies die bij kinderen met ASS wel moeilijkheden vaststellen op het vlak van technisch lezen, gelijkaardig aan die van kinderen met dyslexie.

Er is geen eenduidig cijfer over het samen voorkomen van ASS en dyslexie: 6 à 30 procent van de kinderen met ASS zou eveneens dyslexie hebben. Omgekeerd zouden ook individuen met dyslexie een verhoogd risico lopen op andere stoornissen zoals ASS en ADHD.

Op basis van de beschikbare studies kunnen we besluiten dat er een groep van kinderen met ASS is die moeilijkheden vertonen op het vlak van technisch lezen, maar dat dit een minderheid is. Hoe dit komt en welke mechanismen hierbij een rol spelen, is echter nog onduidelijk.

BESLUIT

Wat de leesvaardigheden bij personen met ASS betreft, is men het erover eens dat deze personen vaker kampen met tekorten op het vlak van begrijpend lezen. Op het vlak van technisch lezen is er sprake van een grote verscheidenheid. Er zijn zowel kinderen met ASS die beter presteren als kinderen met ASS die slechter presteren in vergelijking met hun leeftijdsgenoten. Bij de kinderen die slechter presteren is er een overlap merkbaar met dyslexie.

Bronnen:

- Specifiek Diagnostisch Protocol lees- en spellingsproblemen en dyslexie - Prodia.
- Åsberg, J., & Sandberg, A. D. (2012). Dyslexic, delayed, precocious or just normal? Word reading skills of children with autism spectrum disorder. *Journal of autism and developmental disorders*, 42(1), 20-31.
- Cederlöf, M., Maughan, B., Larsson, H., D'Onofrio, B. M., & Plomin, R. (2017). Reading problems and major mental disorders-co-occur nationwide cohort. *Journal of psychiatric research*, 91, 124-129.
- Frith, U., & Happé, F. (1998). Why specific developmental disorders are not specific: On-line and developmental effects in autism and dyslexia.
- McIntyre, N. S., Solari, E. J., Grimm, R. P., Lerro, L. E., Gonzales, J. E., & Mundy, P. C. (2017). A comprehensive examination of reading heterogeneity in autism: Distinct reading profiles and their relation to autism symptom severity. *Journal of autism and developmental disorders*, 47(4), 1086-1101.

VORMINGEN

Ons volledig aanbod cursussen en vormingen vind je terug op www.lsa.be.

VORMINGSAANBOD 2021-2022

Ons vormingsaanbod voor 2021-2022 is bekend. Na bijna een jaar te hebben stilgezeten, kunnen we eindelijk terug vormingen en cursussen organiseren en daar zijn we heel blij om. Daarom is ons aanbod voor het komende jaar ook erg uitgebreid.

VOOR GEZINNEN

Oudercursus

Basisvorming over ASS waarbij ouders kennismaken met de belangrijkste kenmerken. Er worden tips en adviezen gegeven rond de dagelijkse omgang met je kind.

Ook online aanbod

Grootoudercursus

Ook grootouders worden vaak ingeschakeld bij de opvang van kinderen (met ASS). Er wordt stil gestaan bij de kenmerken van ASS en er worden concrete tips gegeven.

ImPACT-training

ImPACT staat voor 'Improving Parents As Communication Teachers', ofwel 'ouders versterken als lesgevers in communicatie'. Ouders leren om de sociale betrokkenheid, taal, imitatie en spel te stimuleren bij hun jong kind.

Brussenwerking

De brussenwerking is er voor broers en/of zussen van kinderen met ASS. Hun aanbod bestaat uit een brussencursus, brussenbeleefdag en brussentweedaagse voor jongeren.

Belevingsparcours

Hoe reageert iemand met autisme op prikkels? Hoe beleeft hij zijn omgeving? Hoe werken zijn hersenen en wat zijn zijn reacties? Met het belevingsparcours ervaar je zelf hoe het is om te leven met autisme.

Infoavond ASS

Een infoavond met algemene uitleg rond ASS, inclusief vertoning van de documentaire "De wereld in mijn hoofd" van de Liga Autisme Vlaanderen. Iedereen is welkom!

Babbelboxen

De Babbelbox is een praatmoment over een bepaald thema dat aansluit bij autisme. Deelnemers wisselen ervaringen uit in het bijzijn van een begeleider.

Ook online aanbod

Webinar 'Wat is autisme?'

Maak kennis met de kenmerken van autisme, gekoppeld aan enkel praktische tips.

Online aanbod

VOOR SCHOLEN

Basisvorming autisme

Tijdens de basisvorming leggen we de basisbegrippen omtrent autisme uit. Tips en adviezen worden aangehaald om toe te passen in de school of klas.

Autivriendelijke speelplaats

Een speelplaats met spelende of pratende kinderen kan voor een leerling met autisme heel druk zijn. Er is vaak veel te zien en te horen. We geven adviezen hoe je de indeling van de speelplaats kunt aanpassen of hoe je een pauze kan verduidelijken.

Autisme en prikkelgevoeligheid

Kinderen met autisme hebben vaak last van prikkelgevoeligheid. En in een drukke klas kunnen ze hier nogal eens last van hebben. Dit kan zich uiten in moeilijk gedrag of uitbarstingen. We geven uitleg over die gevoeligheid en geven we tips en adviezen om te kunnen omgaan met prikkels in de klas.

Belevingsparcours

Hoe reageert iemand met autisme op prikkels?
Hoe beleeft hij zijn omgeving?
Hoe werken zijn hersenen en wat zijn zijn reacties? Met het belevingsparcours ervaar je zelf hoe het is om te leven met autisme.

Infoavond ASS

Een infoavond met algemene uitleg rond ASS, inclusief vertoning van de documentaire "De wereld in mijn hoofd" van de Liga Autisme Vlaanderen. Iedereen is welkom!

Webinar 'Wat is autisme?'

Maak online kennis met de kenmerken van autisme, gekoppeld aan enkel praktische tips.

Online aanbod

VOOR PROFESSIONELEN

Belevingsparcours

Hoe reageert iemand met autisme op prikkels?
Hoe beleeft hij zijn omgeving?
Hoe werken zijn hersenen en wat zijn zijn reacties? Met het belevingsparcours ervaar je zelf hoe het is om te leven met autisme.

Infoavond ASS

Een infoavond met algemene uitleg rond ASS, inclusief vertoning van de documentaire "De wereld in mijn hoofd" van de Liga Autisme Vlaanderen. Iedereen is welkom!

Webinar 'Wat is autisme?'

Maak online kennis met de kenmerken van autisme, gekoppeld aan enkel praktische tips.

Online aanbod

DE VOLLEDIGE VORMINGSKALENDER MET DETAILS,
DATA EN INSCHRIJVINGSMOGELIJKHEDEN ZIJN
TERUG TE VINDEN OP WWW.LSA.BE.

MAGASSIJNTJE

NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW

Residentie Vijverplein, onze woonvorm voor volwassenen met ASS, en de dagbesteding van brasserie 'De Kapelanij', waar personen met ASS helpen in de keuken en in de bediening, hebben de handen in elkaar geslaan!

Dit resulteerde op 9 juni 2021 met **de opening van het MagASSijntje**; een winkeltje waar handgemaakte producten worden verkocht. Je kan er terecht voor kleine geschenken of hebbedingetjes zoals zeepjes, kaarsen, potjes vol geluk, sleutelhangers, wenskaartjes en nog zoveel meer. Al onze producten worden uitsluitend gemaakt door de deelnemers van de dagbesteding in de Kapelanij en in Residentie Vijverplein.

Het MagASSijntje is ondergebracht in brasserie De Kapelanij. Kom gerust eens een kijkje nemen, terwijl je geniet van een lekker hapje en een drankje in de brasserie! Onze deelnemers zullen jullie met veel plezier ontvangen! Tot snel!

Onze eerste klanten, de grootouders van medewerkster Sophie Peeters, waren meteen enthousiast!

OP ZOEK NAAR HELPENDE HANDEN VOOR SEMI-INDUSTRIEEL WERK?

VIJVERPLEIN HELPT JE!

Residentie
Vijverplein

CONTACTEER ONS

Vijverplein 5 - 3690 Zutendaal
0477/90 83 05
LSA.KatrienA@wegwijs.stijn.be

Limburgse Stichting Autisme

VAPH

VLAMSE AGENTIECHAP VOOR
PERSOENEN MET EEN HANDICAP

VERBOD
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

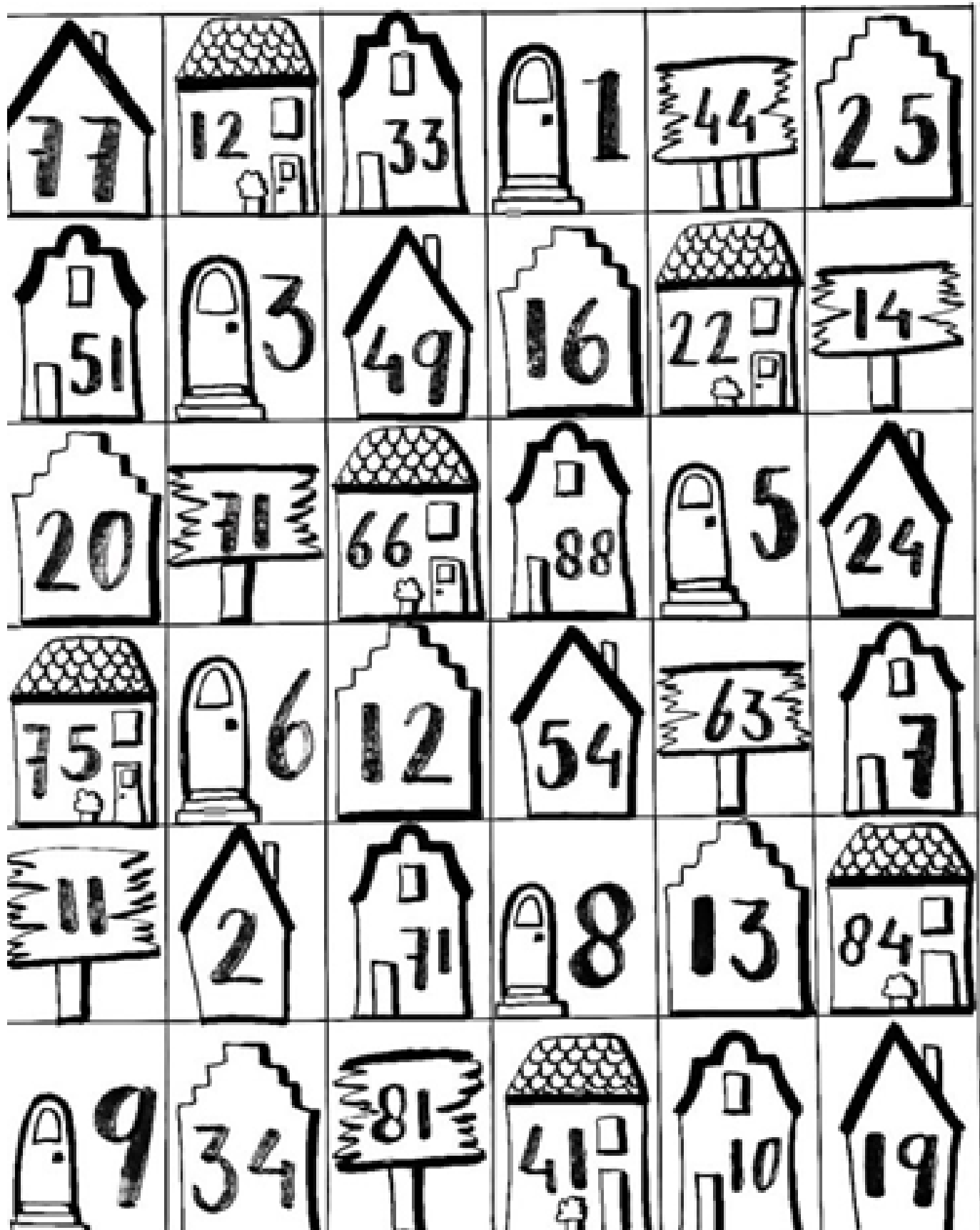
WANDELBINGO

In het artikel 'Onderweg zijn' van de Autitheek gaven we je leuke spelletjes mee voor onderweg. Met deze

WANDELBINGO ✓

 Een gele bloem	 Een verkeersbord	 Een verkeersbord	
 Een brandnetel	 Een bosnootje	 Een bosnootje	
 Voetbalgoal	 Zwarte vogel	 Zwarte vogel	
 Iemand die zwaait	 Iemand die zwaait	 Witte beer	 Een kindje

Huisnummer BINGO

Limburgse Stichting Autisme

Donkweg 49 • 3520 Zonhoven
011/ 55 99 60 • LSA@wegwijs.stijn.be
www.lsa.be

facebook.be/limburgsestichtingautisme